

Svampeåret på Sjælland 2010

Ved Anne Storgaard

Vinter/forår

Efter en lang og kold vinter tog 7 sjællandske svampefolk på tur i Hejede Overdrev den 14. marts. Sneen lå stadig i skovbunden, men vi fandt alligevel mange af de svampe, vi normalt finder på turene i overgangen mellem vinter og forår. Især blandt de træboende svampe var der meget at kikke på, f.eks. [Stor Dukatbæger](#) på liggende ædelgrangrene mange steder i skoven. Frokosten blev indtaget ved bredden af Avnsø, mens sneen fæg os om ørerne. Heldigvis blev der skænket rigeligt med kryddersnapse, så vi holdt varmen. Efter frokost fortsatte vi som sædvanligt til Jystrup, hvor vi skulle se til [Krølhåret Pragtbæger](#). Sneen lå også højt her, men på den gamle jernbanedæmning var der huller i snedækket, så vi kunne beundre denne smukke vinter/forårssvamp.

Frokost i det "hvide". Foto: Anne Storgaard

I slutningen af marts behøvede vi ikke længere at tage på svampetur med sneskovl og ishakke. 16 deltagere var på tur i Sorø Sønderskov, hvor en del af skoven er udlagt til Natura2000 område. Største del af turen foregik i en gammel urørt løvskov. Krølhåret Pragtbæger var blevet rigtig flotte og var nu lettere at finde, da sneen var væk. Derefter fortsatte vi til engområdet Flommen, hvor en af turlederne kunne fremvise en stor liggende birkestamme med Glat Ildporesvamp.

Glat Ildporesvamp. Foto: Jørgen Vingborg

Til sidst var vi i en ædelgranplantage, hvor vi foruden Stor Dukatbæger kunne beundre Hjortebæger. Den ser vi ikke så tit.

Hjortebæger. Foto: Jørgen Vingborg.

I april var vejret ret tørt, men der var stadig pæne frugtleger af Krølhåret Pragtbæger at se på turen til Nærum. Ellers var det ret småt med svampene. Det var ikke bedre på turen til Tisvilde Hegn. Her plejer vi ellers bl.a. at finde [Spiselig Stenmorkel](#). Vi fandt ikke en eneste på turen, men måtte nøjes med at studere et enkelt frugtleger af Stor Stenmorkel. Af øvrige fund på turen kan nævnes [Sortbæger](#), [Gran-Koglehat](#) og Krusblad. I stedet kikkede vi på laver, da vi var så heldige, at der var lavkyndige med på turen.

Stor Stenmorkel. Foto: Jørgen Vingborg

Krusblad. Foto: Kristine Slot

På turen til Boserup i starten af maj fandt 15-18 personer 8-9 Spiselig Morkel til deling. Der blev også fundet Klor-[Bægermorkel](#), nogle [Vårmusseron](#) i spisestørrelse og en del mindre, der var på vej, ellers var der ramsløg, løgkarse og strandløg, hvis der skulle noget med hjem til køkkenet. Vejret var gråvejrs på kanten af regnvejrs, men vi kunne sagtens sidde ved fjorden og nyde frokosten, samt få demonstreret svampe. Senere gik der frasagn om fund af kilovis af [Hætte-Morkel](#) i midten af maj, så efter en sen start, endte foråret med at blive et rimeligt godt morkelår.

I slutningen af maj var vi på den sædvanlige pinsetur til Gribskov, Tumlingeving. Her var [Vår-Foldhat](#) fremme talrige steder i skoven under rødgran. På en af stierne stod frugtlegemerne side ved side på begge sider samt i midten af stien på en strækning af ca. ½ km. Også bægersvampen [Peziza Arvernensis](#) blev set mange steder. Af spisesvampe blev der samlet nogle få Vårmusseron. Den havde ellers et rigtigt godt år i år. I alt kom vi op på 53 arter på turen. Det er flot på en forårstur. I midten af juni blev de første kantareller observeret. Det blev tørt og varmt fra Sankt Hans og 3 uger frem, så det var ikke med de største forventninger, vi tog på kantarelgilde i Gribskov ved Grønnekilde den 11. juli. Vi havde dog ikke behøvet at bekymre os. Der var kantareller nok til en smagsprøve til alle ca. 30 deltagere. Ellers blev der bl.a. fundet en del skørhatte, rørhatte og fluesvampe, så der var en fin svampedemonstration efter frokosten.

Henny Lohse laver kantarelstuvning ved Grønnekilde. Foto: Viggo Lemche

Det tørre og varme vejr fortsatte også resten af juli. Der var dog stadig svampe at finde på vores tur til området nord for Mårum i Gribskov den 25.7. Vi fandt i alt 56 arter på turen, især kantareller, skørhatte og rørhatte, men specielt en stamme med Sommer-Østershat blev meget beundret, og de fine friske svampe fyldte godt i kurvene. Af sjældenheder fandt vi en granstamme med [Flammeporesvamp](#). Den er øjensynlig under udbredelse i Nordsjælland.

Margot Nielsen har fundet Sommer-Østershat, men deler gerne med os alle. Foto: Anne Storgaard

Weekenden efter var vi på tur i Tisvilde Hegn. Også her kom der en del i kurvene, specielt kantareller. Løvskoven var mest givtig. Nåleskoven var endnu ikke rigtigt kommet i gang efter den varme og ret tørre juli måned. Dog var vi heldige med at se [Elfenbens-Rørhat](#) på de kendte mycelier under Weymouth-Fyr.

I august kom al den regn, vi havde savnet. Mange steder på Sjælland faldt der langt over 100 mm regn på nogle få uger. På turen til Gribskov, Tumlingeving, nåede vi for første gang i år op på over 80 noterede arter. Lidt færre arter var der på turen til Fredensborg Slotshave, men kurvene blev fyldt godt op af specielt [Stor Skørhat](#), der var talrig under bøg langs bredden af Esrum Sø. Omkring 20. august væltede svampene frem alle vegne på Sjælland, bl.a. Spiselig Rørhat blev samlet i kilovis de fleste steder. Af andre svampegrupper, der optrådte meget talrigt, kan nævnes skørhatte, fluesvampe og parasolhatte.

Stor Parasolhat fundet i Hornbæk Plantage. Foto: Jørgen Vingborg

I år var der ingen problemer med at lave en udstilling til værkstedsdagene på Dansk Jagt- og Skovbrugsmuseum i Hørsholm den første weekend i september. Vi kunne demonstrere alle ønskelige arter både af giftsvampe og spisesvampe. Især blev Koralpigsvamp, Kæmpe Støvbold og Rød, Grøn og Snehvid Fluesvamp meget beundret. Da vejret var godt både lørdag og søndag kom der ca. 1500 besøgende i alt i weekenden.

Besøgende på værkstedsdagene i Hørsholm. Foto: Anne Storgaard

Svampeturene fortsatte med fortrinligt udbytte i september. Jeg mindes ikke, at det har været så godt de sidste 10 år. Kurvene blev fyldte på alle turene, men også sjældenhederne var fremme, så der var også noget til artsjægerne. I skoven vest for Krogerup Højskole var der igen i år meget smukke frugtleger af [Pindsvinepigsvamp](#), og på turen til Græsted Hegn så vi bl.a. Flammeporesvamp og [Børsteporesvamp](#).

Suppeturen den 19. september forløb i dejligt solskinsvejr, men der var en del blæst fra det åbne stykke vest for grillpladsen. 63 personer blev noteret i gæstebogen, men der må have været en hel del flere, der bare havde glemt at skrive sig i bogen. Der var rigeligt med spisesvampe både til 2 gryder svampesuppe og til 2 gryder med kantarelstuvning. På svampebordet var der ca. 100 arter at demonstrere, selv om den nærmeste omegn omkring kilden virkede noget svampetom.

Svampedemonstration af Bjørn W. Pedersen i forbindelse med suppeturen. Foto: Viggo Lemche

Omkring 1. oktober blev vejret tørt og blæsende, så blæsende at turen til Saltholm den 26. september måtte aflyses. Der var dog stadig svampe at finde, men nu var det især slørhatte og ridderhatte, der var fremme. Vi kunne også stadig finde specialiteter, bl.a. ser [Grøn Farvetunge](#) ud til at have haft et godt år i 2010.

Kulturnatten fredag før efterårsferien i Botanisk Have havde ca. 6000 besøgende, og langt de fleste var en tur gennem kældergangen, hvor vi stod. Mange stoppede op og snakkede med os om svampene og var imponerede over: ”så mange forskellige”. Vi havde en fin udstilling med knap 140 arter, som var indsamlet fortrinsvis på hexeringsturen onsdagen før og på Atlaslejren ved Trente Mølle på Fyn. Ole Terney kom med en påhængsvogn med store kollektioner af honningsvampe, hekseringshatte, pigsvampe o.a. så der blev lavet flotte dekorationer og hekseringe udenfor vores indgang som blikfang.

I midten af oktober kom de første nætter med nattefrost, men umiddelbart tog svampene i skoven ikke skade. På turen til Gribskov den 24. oktober så vi ca. 150 arter. [Tragt-Kantarel](#) blev dog ikke samlet i de mængder, vi havde håbet, men der var pænt med [Almindelig Pigsvamp](#).

Der har i år været problemer med at få lov til at arrangere ture i de private skove syd for Køge. Turene til Køge Strandskov i slutningen af september og i slutningen af oktober måtte aflyses. Det er ture, der har været afholdt hvert år gennem de sidste 15-20 år. Det er ærgerligt, at det kun er i statsskovene og andre offentlige skove, vi kan holde ture uden forhåndstilladelse.

Turene i november gav lidt større portioner Tragt-Kantarel, men det var ikke i så store mængder som tidligere år. På turen i Rude Skov blev der fundet en del slørhatte bl.a. [Blodrød Slørhat](#), der er meget eftertragtet af de medlemmer, der farver med svampe. Turen til Hornbæk Plantage gav det sædvanlige udbytte en af de sidste dage, inden vinteren igen var over os. Foruden Tragt-Kantarel blev der fundet nogle få [Ægte Ridderhat](#), [Frost-Sneglehat](#) og [Jordfarvet Ridderhat](#). Ca. 60 arter i alt kunne demonstreres inden frokosten blev indtaget i Bryghuset midt i plantagen. Frokosten var som sædvanlig overdådig, så turen er altid et tilløbsstykke, nok ikke på grund af svampene, men i hvert fald på grund af traktementet og det hyggelige samvær.